

มาตรฐาน
การเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

649.12 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ส 691 ม มาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี / กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545
58 หน้า
ISBN : 974-241-343-6
1. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก 2. มาตรฐานการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
3. ชื่อเรื่อง

มาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 55/2545

ISBN 974-241-343-6

พิมพ์ครั้งที่ 1 มกราคม 2545

จำนวนพิมพ์ 5,000 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ถนนสุขุวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2668 7123 ต่อ 2417 โทรสาร 0 2243 2787
Web Site : <http://www.onec.go.th>
E-mail : onec@onec.go.th.

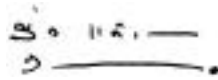
สำนักพิมพ์ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทรศัพท์ 0 2222 2788, 0 2222 4772

คำ นำ

การเลี้ยงดูเด็กในช่วงวัยแรกเกิดของชีวิตมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะต้องมีความรู้ทั้งในด้านการเลี้ยงดู การให้ความรักความอบอุ่นที่เพียงพอ ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอยู่ อันได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ กรมอนามัย กรมการพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร กรมสวัสดิการทหารเรือ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้ร่วมกันจัดทำมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีขึ้น โดยดำเนินการในลักษณะของคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็ก ทั้งนี้โดยมุ่งหวังให้เด็กเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามวัย และเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป

มาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีนี้ประกอบด้วยมาตรฐานต่าง ๆ 4 เรื่อง คือ มาตรฐานผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มาตรฐานสถานฝึกอบรม/การจัดการฝึกอบรมผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีทั้งรัฐและเอกชน และหลักสูตรมาตรฐานแกนหลักสำหรับผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

หน่วยงานที่ร่วมกันจัดทำมาตรฐานดังกล่าวนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันสนับสนุน การปฏิรูปการศึกษาปฐมวัยของประเทศต่อไป

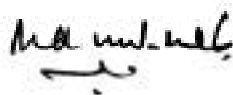

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

คำ นี ย ม

ในปัจจุบัน รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ โดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ หรือที่ เรียกว่าเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการวางรากฐานและการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตในทุกด้านให้กับเด็ก การมี “มาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี” จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาเด็กจะใช้ เป็นแนวทางในการดำเนินการ

ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวง กรม หน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจน มูลนิธิต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือจัดทำมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีนี้ และขอขอบคุณ ดร.สายสุรี จุติกุล ซึ่งเป็นผู้ผลักดันในเรื่องการ พัฒนาเด็กและสตรีมาอย่างต่อเนื่อง และผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หน่วยงานและผู้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จะได้นำมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กไทย ทุกคน

(ศาสตราจารย์เดช บุญ-หลง)

รองนายกรัฐมนตรี และ

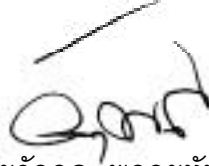
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

คำ นี ย ม

ในสังคมปัจจุบันสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กปฐมวัยเริ่มทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในการช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัว โดยการช่วยดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งเป็นวัยสำคัญที่สุดของการปูพื้นฐานชีวิตเด็กในวัยนี้ต้องได้รับการเลี้ยงดูในบรรยากาศของการได้รับความรัก ความอบอุ่นที่เพียงพอ รวมถึงการส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้านจากผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจเด็กอันจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ร่วมกันระดมความคิด ประสพการณ์ และองค์ความรู้ จัดทำมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และใช้มาตรฐานเดียวกันนี้ร่วมกัน อันถือได้ว่าเป็นมาตรฐานของชาติเพื่อที่เด็กจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบออกไปอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก เอกชน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นแนวทางสำหรับเจ้าของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้เลี้ยงดูเด็ก และผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเด็กและสังคมต่อไป

(นายวัลลภ พลอยทับทิม)

อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์

สารบัญ

	หน้า
มาตรฐานผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี	3
มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี	11
มาตรฐานสถานฝึกอบรม/การจัดการฝึกอบรมผู้เลี้ยงดู เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ทั้งรัฐและเอกชน	33
หลักสูตรมาตรฐานแกนหลักสำหรับผู้เลี้ยงดูเด็กอายุ ต่ำกว่า 3 ปี	39
ภาคผนวก	
หน่วยงานที่จัดอบรม/เปิดสอน หลักสูตรการอบรมผู้เลี้ยงดูเด็ก/ หลักสูตรการดูแลเด็กเล็ก	49
ร่าง แนวการจัดหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมวิทยากร (Training of the trainers)	51
คณะทำงานจัดทำมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กและมาตรฐาน ผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี	54

มาตรฐานผู้เลี้ยงดูเด็ก
อายุต่ำกว่า 3 ปี

มา ต ร ฐ า น ผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

การอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ปลอดภัยและเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามวัย เป็นหน้าที่โดยตรงของพ่อแม่ โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จะเจริญเติบโตได้ดีในครอบครัวของเด็กเอง หากพ่อแม่มีความจำเป็นไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้เต็มเวลา ก็จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นมาทำหน้าที่นี้แทน คือ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะจะอยู่ใกล้ชิดกับเด็กออกจากพ่อแม่ ในการดูแลส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้มีความเจริญงอกงาม เต็มตามศักยภาพและเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ

ความหมาย

ผู้เลี้ยงดูเด็ก หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งอาจเป็นบุคคลในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด ทางกฎหมาย หรือบุคคลที่รับเข้ามาให้อาศัยในบ้าน มีหน้าที่เลี้ยงดูเด็กโดยเฉพาะหรืออาจเป็นบุคคลที่ทำงานในสถานรับเลี้ยงเด็กมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลเด็ก

ผู้เลี้ยงดูเด็ก จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. บุคคลในครอบครัว เช่น ผู้ปกครอง ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ญาติ พี่เลี้ยง เป็นต้น
2. บุคคลที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก เช่น ครู ผู้ดูแลเด็ก พี่เลี้ยงเด็ก เป็นต้น

ผู้เลี้ยงดูเด็กทั้งที่เป็นบุคคลในครอบครัว และบุคคลในสถานรับเลี้ยงเด็คนั้นต่างมีหน้าที่ร่วมกัน ในการตอบสนองความต้องการทุกด้านของเด็กอย่างเหมาะสม ทั้งด้านการอบรมเลี้ยงดู ความเป็นอยู่ อาหารการกิน ความปลอดภัย การคุ้มครองปกป้องสิทธิเด็ก และการพัฒนาเด็ก

คุณสมบัติของผู้เลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก

1. มีอายุไม่น้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์
2. มีพื้นความรู้อย่างน้อย จบการศึกษามัธยมศึกษา 9 ปี และเป็น ผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดูเด็ก ตามหลักสูตรมาตรฐานแกนหลักสำหรับผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน หรือภายใน 3 เดือน
4. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
5. ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก
6. ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

7. มีสุขภาพแข็งแรง ผ่านการตรวจสุขภาพก่อนปฏิบัติงาน ทั้งนี้ต้องมีใบรับรองแพทย์และต้องมีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
8. มีสุขภาพจิตดี ต้องไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และไม่ใช่ผู้ติดสารเสพติด
9. มีระดับสติภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสมทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน ที่จะเอื้ออำนวยต่อการทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม
10. เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุขุมเยือกเย็นและมีความขยันอดทน

บทบาทหน้าที่ของผู้เลี้ยงดูเด็ก

ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดูเด็ก จะต้องปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็ก

ผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องทำหน้าที่ดูแลเด็กและปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย

2. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการ

ผู้เลี้ยงดูเด็กมีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ กล่าวคือ ให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อมกัน โดยให้โอกาสเด็กเรียนรู้จากสิ่งของ และผู้คนที่อยู่รอบข้าง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ได้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว การเล่น และการลงมือกระทำ ดังนั้น ผู้เลี้ยงดูเด็ก

จะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่ รวมทั้งปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูดและกิริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรัก ความอบอุ่น

3. สังเกต และบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

ผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องเป็นคนช่างสังเกต จดบันทึกพฤติกรรมเพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติและผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การค้นหาสาเหตุ และวิธีแก้ไขได้ทันที่

4. จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กทุกด้าน

ผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องดูแลจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคารให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

5. ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็ก กับพ่อ แม่ และสมาชิกในครอบครัว

ผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องเป็นผู้ประสานสัมพันธ์ตลอดจนเป็นคนกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ และสมาชิกในครอบครัว เพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

6. รู้จักพัฒนาตนเองในทางวิชาการและอาชีพ

ผู้เลี้ยงดูเด็กจะต้องเฝ้าหาความรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ดังนี้

6

มาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

6.1 การพัฒนาด้านความรู้ทางวิชาการและทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาหาความรู้ การเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้และเทคโนโลยีโดยอาศัยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การศึกษาดูงานสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกและจัดตั้งชมรมเครือข่ายผู้เลี้ยงดูเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ผู้เลี้ยงดูเด็ก

6.2 การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ เช่น การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และจริยธรรม โดยเน้นการพัฒนาตนเอง การรู้จักตนเองและผู้อื่น การสื่อสาร และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

การใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูล ความรู้ และเครือข่ายการปฏิบัติงาน

ผู้เลี้ยงดูเด็กอาจแสวงหาแหล่งที่ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้จากแหล่งความรู้และเครือข่ายทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน ดังนี้

หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนาชุมชน กรมการปกครอง) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (กรมประชาสัมพันธ์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมวิชาการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศาสนา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน) กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต)

ทบวงมหาวิทยาลัย (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล) กองทัพอากาศ เป็นต้น

องค์กรเอกชน สมาคมและมูลนิธิต่าง ๆ เช่น สมาคม วายดับเบิลยู ซี เอ มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก มูลนิธิช่วยเหลือเด็กยากจน ซี ซี เอฟ ในประเทศไทย สภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (สอจดย.) องค์การยูนิเซฟ เซฟเดอะซิลเดรน ยู เอส เอ สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ สหทัยมูลนิธิ มูลนิธิดวงประทีป เป็นต้น

แหล่งข้อมูลความรู้ในชุมชน เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล สถานรับเลี้ยงเด็กในนิคมต่าง ๆ สำนักงานประชาสงเคราะห์อำเภอและจังหวัด (กรมประชาสงเคราะห์) ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด (กรมการศาสนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอและจังหวัด (กรมการพัฒนาชุมชน) โรงเรียนประถมศึกษาในชุมชน ศูนย์สื่อประจำหมู่บ้านของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ศูนย์บริการสาธารณสุข ศูนย์สงเคราะห์เด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน (กรุงเทพมหานคร) ครู หรือข้าราชการอื่น ๆ ซึ่งเป็นผู้ทรงความรู้หรือที่เกษียณอายุแล้ว เป็นต้น

มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็ก
อายุต่ำกว่า 3 ปี

มาตรฐาน สถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นอนาคตของประเทศ การเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะช่วงอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งถือว่าเป็นวัยที่สำคัญของการเริ่มต้นชีวิต หากเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวก็จะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด แต่ด้วยความจำเป็นของครอบครัว พ่อแม่ต้องไปทำงานจึงจำเป็นต้องหาผู้ดูแลบุตรหลาน และบริการรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กได้ คือ สถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งปัจจุบันมีการขออนุญาตจัดตั้งจำนวนมาก โดยมีการจัดบริการเพื่อสนองตอบต่อผู้รับบริการในหลายรูปแบบ ดังนั้นเพื่อให้สถานรับเลี้ยงเด็กได้มีวิธีการบริการและเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงได้กำหนดมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

ความหมาย

มาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี หมายถึง ข้อกำหนดที่ต้องถือปฏิบัติในการจัดบริการรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิด - 3 ปีบริบูรณ์ มีจำนวน 6 คนขึ้นไป ซึ่งไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับ

ผู้เลี้ยงดูเด็ก เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานทุกด้านของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ข้อกำหนดการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานมีข้อกำหนด ประกอบด้วย

1. สถานรับเลี้ยงเด็กที่ต้องขออนุญาตจัดตั้ง

สถานรับเลี้ยงเด็กที่ให้บริการรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ที่มีเด็กจำนวน 6 คนขึ้นไป ต้องได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง

2. พื้นที่

2.1 ที่ตั้ง

ต้องไม่อยู่ในบริเวณที่เสี่ยงอันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ มลภาวะทั้งทางอากาศ แสง และเสียง ที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่มีมาตรฐานกำหนด

2.2 จำนวนชั้นของอาคาร

ไม่ควรเกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุ ตามประกาศของทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

2.3 ความสูงของห้อง

ไม่ควรน้อยกว่า 2.00 เมตร นับจากพื้นถึงเพดาน

2.4 ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่าง

ทางเข้า-ออกอาคาร ต้องมีทางเข้า-ออกอย่างเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากอาคารได้สะดวกหากเกิด

อัคคีภัยหรือภัยพิบัติ โดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า-ออกสองทาง แต่ละทางต้องกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

ประตู หน้าต่าง ต้องมีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่างประมาณ 80 เซนติเมตร นับจากพื้น

2.5 พื้นที่ใช้สอย

ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาดและปลอดภัย เหมาะที่จะให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ คือ เล่น เรียนรู้ รับประทานอาหาร นอน และทำความสะอาดร่างกาย แยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน

พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก อาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะหรือจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ ที่ใช้สำหรับเด็กจัดกิจกรรมหลาย ๆ อย่างก็ได้ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลากัน และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์และย้ายเครื่องเรือน ตามความเหมาะสมและข้อจำกัดของพื้นที่ ดังนี้

2.5.1 บริเวณสำหรับนอน

ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวกและอุปกรณ์เครื่องใช้ ที่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ต้องมีพื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณ 1.50 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี และต้องมีพื้นที่โดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน สำหรับเด็กอายุเกินกว่า 2 ปี

2.5.2 บริเวณสำหรับเล่นและพัฒนาเด็ก

ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและมีอุปกรณ์หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

2.5.3 บริเวณที่รับประทานอาหาร

ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่าง และอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก

2.5.4 บริเวณที่พักเด็กป่วย

ต้องแยกเป็นสัดส่วน โดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาล มีตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้เลี้ยงดู หรือผู้รับผิดชอบตลอดเวลาที่เด็กป่วย

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยโดยเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วย แยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

2.5.5 บริเวณที่ประกอบอาหาร

ต้องแยกห่างจากบริเวณสำหรับพัฒนาเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้างและที่เก็บภาชนะและเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นในเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก

2.5.6 บริเวณที่ใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก

ต้องจัดให้มีบริเวณสำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก โดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือ

ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมีส่วนที่ล้างมือเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น

2.5.7 ห้องส้วมสำหรับเด็ก

ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก ซึ่งมีที่ถ่ายอุจจาระโดยเฉลี่ย 1 ที่ ต่อเด็กที่มีอายุ 1 ปีขึ้นไป จำนวน 10-12 คน โดยจะต้องมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่าย มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอนหรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก และไม่ควรไกลจากห้องพัฒนาเด็ก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจใช้ห้องส้วมที่มีอยู่แล้ว แต่ต้องปรับให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม เพื่อให้เด็กสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัย

2.5.8 ห้องอเนกประสงค์

เป็นพื้นที่ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก รับประทานอาหารและนอน โดยใช้ในเวลาที่ต่างกัน ต้องคำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของแต่ละกิจกรรม

หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา แต่หากเป็นอาคารที่มีมากกว่าหนึ่งชั้นขึ้นไป ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่ควรน้อยกว่า 2.00 เมตร แต่ในกรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าเพดานก็ได้

3. การบริหารจัดการ

3.1 การจัดให้มีบุคลากรที่จำเป็นในการดำเนินงานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก

ในการดำเนินงานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก ต้องมีบุคลากรดังต่อไปนี้

3.1.1 เจ้าของกิจการ

3.1.2 ผู้ดำเนินการ

3.1.3 แพทย์ พยาบาล หรือโรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานเอนามัย คลินิก ที่สามารถติดต่อได้ทันทีในกรณีฉุกเฉิน

3.1.4 ผู้ทำหน้าที่และทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1) ผู้เลี้ยงดูเด็ก

2) ผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

3) ผู้ประกอบอาหาร

4) ผู้ทำความสะอาด

อนึ่ง เจ้าหน้าที่คนหนึ่ง ๆ อาจทำหน้าที่เกินกว่าหนึ่งประการได้ แต่ต้องมีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนเด็ก

3.2 วิธีการขออนุญาตจัดตั้ง

ในการขออนุญาตจัดตั้ง เจ้าของกิจการต้องขออนุญาตจัดตั้งให้ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยส่วนกลางให้ยื่นขอ ณ กรมประชาสงเคราะห์ สำหรับส่วนภูมิภาคให้ยื่นขอ ณ ที่สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดในจังหวัดที่จะจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ส่วนหน่วยราชการ ที่จัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็กให้ติดต่อกรมประชาสงเคราะห์เพื่อขอขึ้นทะเบียนไว้

ในการขออนุญาตจัดตั้งต้องจัดให้มีป้ายชื่อเป็นภาษาไทยขนาดใหญ่ มองเห็นได้ง่ายติดไว้ ณ ที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในที่เปิดเผย

3.3 การจัดทำทะเบียนและการจัดเก็บข้อมูล

ในการดำเนินการจะต้องมีการจัดทำบันทึกรายละเอียดที่จำเป็นสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ได้แก่

3.3.1 บัญชีรายชื่อและประวัติของเด็ก

3.3.2 ทะเบียนรับ-จำหน่ายเด็ก

3.3.3 รายการและตารางเวลาอาหารประจำวันของเด็ก

3.3.4 ตารางกิจกรรมประจำวัน

3.3.5 บันทึกประจำวันของเด็ก ได้แก่ ติดตามการเจริญเติบโต (ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง) พัฒนาการ บริการสุขภาพ รวมทั้งการให้ภูมิคุ้มกันโรค

3.3.6 แผ่นป้ายโทรศัพท์ติดต่อสถานพยาบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลความปลอดภัยของเด็กในกรณีฉุกเฉิน

3.4 วัสดุอุปกรณ์

3.4.1 ตู้หรือชั้นวางสิ่งของ

ต้องมีเพียงพอและอยู่ในสภาพใช้งานได้ เคลื่อนย้ายสะดวก อาจดัดแปลงจากที่มีอยู่แล้วมาใช้ได้ แต่ต้องมีความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก

3.4.2 เครื่องใช้ในการนอน

ต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ถูกสุขลักษณะ สะอาด มีจำนวนเพียงพอ และไม่ใช้ร่วมกัน เช่น เครื่องปูนอนและหมอน เป็นต้น

3.4.3 ภาชนะสำหรับเด็กใช้ในการบริโภค

ต้องมีเพียงพอสำหรับเด็กแต่ละคน และทำจากวัสดุที่ถูกต้องลักษณะไม่เป็นพิษ ทนทาน ไม่แตกหักง่าย และทำความสะอาดได้ง่าย

3.4.4 ที่ดื่มน้ำ

ต้องจัดให้มีภาชนะใส่น้ำที่สะอาด มีฝาปิด และน้ำดื่มที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ

3.4.5 เครื่องใช้ในการทำความสะอาด

ต้องจัดให้มีผ้าอ้อม แปรงสีพื้น - ยาสีพื้น ผ้าเช็ดมือ และผ้าเช็ดตัว เพียงพอสำหรับเด็กแต่ละคน และไม่ใช้ปะปนกัน

3.4.6 โต๊ะและเก้าอี้

ควรมีขนาดหลากหลาย เหมาะสมกับวัยของเด็ก และมีความปลอดภัย

3.4.7 เครื่องชั่งน้ำหนัก - วัดส่วนสูง

จัดให้มีเครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงไว้อย่างน้อย

1 ชุด

3.5 ที่เก็บสิ่งปฏิกูล

ต้องมีที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายในและภายนอกอาคาร มีจำนวนเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

4. บุคลากร

4.1. เจ้าของกิจการ

4.1.1 คุณสมบัติของเจ้าของ

1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ จบการศึกษา

ภาคบังคับ

18

มาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

2) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่อง ในศีลธรรมอันดี โดยเฉพาะประวัติการกระทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก

3) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

4) มีใบรับรองแพทย์ระบุว่า มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงและไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

5) ผ่านการปฐมนิเทศสำหรับการเป็นเจ้าของกิจการ และได้รับการนิเทศในระยะเวลาอันควร จากกองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์ สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัด สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กองสวัสดิการแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร สำนักงานสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร และกองส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร

ในกรณีที่เจ้าของกิจการเป็นผู้ดำเนินการต้องมีคุณสมบัติของผู้ดำเนินการทุกประการในกรณีนิติบุคคลเป็นเจ้าของสถานรับเลี้ยงเด็ก นิติบุคคลนั้นต้องตั้งผู้แทน ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ (1) - (5)

4.1.2 หน้าที่ความรับผิดชอบ

เจ้าของกิจการจะต้องให้ผู้ดำเนินการทำหน้าที่รับผิดชอบ จัดให้มีบริการดังนี้

1) ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานสถาน
รับเลี้ยง เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

2) ดูแลเด็กและรับผิดชอบความเป็นอยู่ของเด็ก
ตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กด้วยความรักความอบอุ่นและ
ความเสมอภาค

3) แจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองทราบ และ
ยินยอมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานรับเลี้ยงเด็ก มีการสร้าง
ความสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็ก

4) เปิดโอกาสให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง และ
ประชาชนเข้าเยี่ยมชมสถานที่ ตลอดจนการดำเนินงานเลี้ยงดูเด็กได้

5) สนับสนุนการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อ
การพัฒนาเด็กในรูปของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การ
ฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรและการสร้างเครือข่ายกับชุมชน

4.2 ผู้ดำเนินการ

1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ จบการศึกษาภาค
บังคับ

2) มีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือ
มีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยหรือพัฒนาการเด็ก หรือผ่าน
การอบรมตามหลักสูตรที่กำหนดหรือมีประสบการณ์ในการทำงาน
เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุต่ำกว่า 3 ปี อย่างน้อย 1 ปี

3) ต้องมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารเป็นอย่างดี

4) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องใน
ศีลธรรมอันดี

5) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

6) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

7) มีใบรับรองแพทย์ระบุว่า มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง และไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

4.3 ผู้เลี้ยงดูเด็ก

4.3.1 คุณสมบัติของผู้เลี้ยงดูเด็ก

1) มีอายุไม่น้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์
2) มีพื้นฐานความรู้อย่างน้อย จบการศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิต 9 ปี และเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

3) ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับวิธีเลี้ยงดูเด็ก ตามหลักสูตรมาตรฐานแกนหลักสำหรับผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ก่อนเริ่มปฏิบัติงาน หรือภายใน 3 เดือน

4) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่อง ในศีลธรรมอันดี

5) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

6) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

7) มีสุขภาพแข็งแรง ผ่านการตรวจสุขภาพก่อนปฏิบัติงาน ทั้งนี้ต้องมีใบรับรองแพทย์และต้องมีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

8) มีสุขภาพจิตดี ต้องไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิต
ฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดยาเสพติด

9) มีระดับวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะ
เหมาะสมทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติ
ต่อเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน ที่จะเอื้ออำนวยต่อการทำหน้าที่
เลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม

10) เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุขุม
เยือกเย็นและมีความขยันอดทน

4.3.2 อัตราส่วนระหว่างผู้เลี้ยงดูกับเด็ก

ผู้เลี้ยงดูเด็ก 1 คนต่อเด็กอายุ 0-1 ปี ไม่เกิน 3 คน

ผู้เลี้ยงดูเด็ก 1 คนต่อเด็กอายุ 1-3 ปี ไม่เกิน 6 คน

4.4 ผู้ประกอบอาหาร

ต้องมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องโภชนาการ
สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี ต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับเจ้าของ
กิจการ ยกเว้นข้อ (5) รักความสะอาด ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง มี
สุขภาพอนามัยดี และต้องมีใบรับรองแพทย์เช่นเดียวกับผู้เลี้ยงดูเด็ก

5. ลักษณะบริการ

5.1 บริการอาหารและโภชนาการ

เน้นการให้เด็กดีมีนม ต้องจัดอาหารให้เด็กรับประทาน
อย่างมีคุณภาพ มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ และมีปริมาณเหมาะสม
กับวัยในแต่ละมื้อ เพื่อฝึกให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร
และจัดให้มีตารางอาหารประจำวันสำหรับเด็กล่วงหน้า พร้อมทั้ง
แสดงรายการอาหารประจำวันให้ทราบ

5.2 บริการสุขภาพ

ต้องชี้แจงน้ำหนัก วัตถุประสงค์และให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง เรื่องภูมิคุ้มกันโรคตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ทั้งนี้ต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ และต้องจัดทำบันทึกรายงานสุขภาพประจำตัวเด็ก (ใช้แบบสมุดบันทึกสุขภาพเด็ก) เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบและแสดงความยินยอม

ในกรณีที่เด็กเจ็บป่วยต้องดูแลอย่างใกล้ชิด และให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นหรือนำเด็กไปพบแพทย์ ในกรณีที่เป็นอันตรายเร่งด่วน ต้องรายงานผู้ปกครองทราบโดยด่วน

5.3 บริการด้านการพัฒนาเด็กรอบด้าน

ต้องให้การดูแลเด็กด้วยความรัก ความเอาใจใส่ จัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลองแก้ปัญหา และสร้างสรรค์ผลงานด้วยตัวเอง พร้อมทั้งได้เรียนรู้จากของจริงและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมตามวัยของเด็กเป็นหลัก ให้เด็กได้เลือกกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจ จัดบรรยากาศให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และกับผู้ใหญ่ ให้เด็กรู้จักอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งปลูกฝังความมีวินัยในตนเอง และมีโอกาสได้แสดงออกตามความรู้สึกรักของเด็กเป็นหลัก

5.4 บริการด้านการให้ความรู้และการมีส่วนร่วมของพ่อแม่/ผู้ปกครอง

ต้องมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยมีการจัดการปฐมนิเทศ มีการพบปะพูดคุย ประชุมผู้ปกครองอย่าง

สม่ำเสมอ รวมทั้งมีแหล่งความรู้ให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองในการดูแล สุขภาพ ทัศนสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

5.5 บริการสื่ออุปกรณ์ของเล่นและเครื่องเล่นในการ พัฒนาเด็ก

ต้องจัดวัสดุอุปกรณ์ของเล่นและเครื่องเล่นให้มีจำนวน เพียงพอทั้งในร่มและกลางแจ้ง ซึ่งอาจจะดัดแปลงหรือประดิษฐ์ขึ้น จากวัสดุพื้นบ้าน วัสดุธรรมชาติ เศษวัสดุ หรือสิ่งของเหลือใช้ที่มีความปลอดภัย มีความหลากหลาย และเหมาะสมกับวัยของเด็ก

6. ความปลอดภัย

6.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

6.1.1 ติดตั้งอุปกรณ์ระบบความปลอดภัย หรือเครื่อง ตัดไฟภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็ก

6.1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิง อย่างน้อย 1 เครื่อง ใน แต่ละชั้นของอาคาร

6.1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด จะต้องมีฝาปิดที่ปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้ เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

6.1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ ทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่าย หรือมีส่วนแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเสี้ยน หรือเหลี่ยมคม

6.1.5 มีตู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์ในการปฐม- พยาบาลอยู่ที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บในที่ปลอดภัยให้ พันมือเด็ก

6.1.6 ใช้วัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และ เก็บสารเคมีหรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

6.1.7 มีระบบล๊อคประตูออกนอกบริเวณสถานรับเลี้ยงเด็กสำหรับเจ้าหน้าที่เปิดได้ และควรมีกริ่งสัญญาณเรียกหน้าประตู สำหรับห้องครัว/สถานที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด-ปิดที่ปลอดภัยที่เด็กเข้าไปไม่ได้

6.1.8 ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก ในบริเวณโดยรอบอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

6.1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรคและมีมาตรการ ป้องกันด้านสุขอนามัย

6.1.10 มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่ แข็งแรงมั่นคง สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก มีการ จัดแยกให้พ้นมือเด็ก

6.2. การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

6.2.1 มีการฝึกซ้อม วิธีป้องกันและวิธีป้องกันภัยพิบัติ ให้แก่บุคลากรและเด็กไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

6.2.2 มีการอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล เบื้องต้น เกี่ยวกับอุบัติเหตุ และ ความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

6.2.3 มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน อุปกรณ์และเครื่องใช้ ปฐมพยาบาลติดไว้ในที่เปิดเผย

6.2.4 มีสมุดบันทึกสุขภาพและพัฒนาการของเด็ก เช่น สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ของกรมอนามัย พร้อมเมื่อพาเด็กไป พบแพทย์

7. อนามัยสิ่งแวดล้อม

7.1 ภายในอาคาร

7.1.1 แสงสว่าง

ต้องมีแสงสว่างเพียงพอโดยสม่ำเสมอทั่วทั้งห้องที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก (ห้องจัดกิจกรรมควรมีความเข้มของแสงระหว่าง 200-400 ลักส์ ห้องนอนควรมีความเข้มของแสงระหว่าง 100-150 ลักส์ ห้องน้ำห้องส้วมควรมีความเข้มของแสงประมาณ 200 ลักส์)

7.1.2 เสียง

ต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป โดย

- ระดับเสียงภายในอาคารขณะเด็กหลับ ไม่เกิน 35-40 เดซิเบล ขณะทำกิจกรรมอยู่ระหว่าง 45-50 เดซิเบล
- ระดับเสียงภายนอกอาคารไม่เกิน 70 เดซิเบล

7.1.3 การถ่ายเทอากาศ

ต้องมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลม รวมกันแล้วประมาณ 20 % ของพื้นที่ห้อง ในกรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดเครื่องปรับอากาศ และมีเครื่องฟอกอากาศอย่างเหมาะสม ในบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

7.1.4 สภาพพื้นภายในอาคาร

ต้องไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

7.1.5 บันได

ต้องมีความกว้างของบันไดแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ซานพักของบันไดต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ลูกตั้งของบันไดต้องสูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตร ลูกนอนต้องกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีราวและลูกกวางสูงไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร มีราวเดี่ยวเหมาะแก่เด็กเกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกวางต้องไม่เกิน 15 เซนติเมตร ทั้งนี้โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก ในกรณีที่มีบันไดอยู่เดิมแล้ว หากสามารถปรับได้ก็ควรดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

7.2 ภายนอกอาคาร

7.2.1 รั้ว

มีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่าสองทาง ถ้ามีทางเดียวต้องมีความกว้างประมาณ 2.00 เมตร

7.2.2 มลภาวะ

1) ต้องดูแลและกำจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เปื้อนหรือเหม็นหรือแพร่เชื้อโรค และควรมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

2) ต้องมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงรบกวนเกินควร

7.2.3 ที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน ขณะเล่น โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนพอสมควรกับจำนวนเด็ก

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะหรือในสถานที่อื่นได้ อาจปรับใช้ที่ในร่มแทนก็ได้ โดยมีพื้นที่ตามกำหนดหรืออาจจัดกิจกรรมกลางแจ้งในสถานที่อื่นที่เหมาะสม เช่น บริเวณวัด หรือสวนสาธารณะ เป็นต้น

7.2.4 ระเบียบ

ต้องมีความกว้างของระเบียบไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียบด้วย ระเบียบต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียบต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร

8. การแสวงหาแหล่งข้อมูล และเครือข่ายการดำเนินงาน

(โปรดดูรายละเอียดในมาตรฐานผู้เลี้ยงดูเด็ก หน้า 7 ในหัวข้อการใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูล ความรู้ และเครือข่ายการปฏิบัติงาน)

9. การติดตามและให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินงานพัฒนาเด็ก

9.1 การติดตามและประเมินผล

9.1.1 การประเมินพัฒนาการของเด็ก

1) ด้านสุขภาพเด็ก ใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (กรมอนามัย) หรือแบบรายงานพัฒนาการเด็ก (กรมประชาสัมพันธ์) หรือแบบบ่งชี้พฤติกรรมตามวัยของเด็ก (หน่วยงานอื่น ๆ) เพื่อบันทึกการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงทุกเดือน รวมทั้งการให้ภูมิคุ้มกันโรค บันทึกการเจ็บป่วย และการดูแลรักษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อย 3 เดือนต่อครั้ง

2) ด้านพัฒนาการเด็ก ใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (กรมอนามัย) หรือแบบรายงานพัฒนาการเด็ก

(กรมประชาสงเคราะห์) หรือแบบบ่งชี้พฤติกรรมตามวัยของเด็ก และ
แจ้งให้ผู้ปกครองทราบเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง รวมทั้งใน
เรื่องพฤติกรรมที่สงสัยว่าจะมีปัญหาเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ใน
การประเมินด้านพัฒนาการเด็กอาจใช้วิธีการสังเกต การร่วมสนทนา
หรือจากผลงานของเด็กร่วมด้วย นอกจากนี้ให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมใน
การประเมินพัฒนาการเด็กอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

9.1.2 การประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้เลี้ยงดูเด็ก

1) การประเมินภายใน ให้ผู้ดำเนินการประเมิน
ผู้เลี้ยงดูเด็กทุก 6 เดือนในเรื่องความรู้ ความสามารถ ทักษะในการ
เลี้ยงดูเด็กตามมาตรฐาน รวมทั้งมีการประเมินเจตคติและความ
พึงพอใจของผู้เลี้ยงดูเด็กต่อหน้าที่ความรับผิดชอบและการประเมิน
เจตคติและความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กต่อผลการปฏิบัติงานของ
ผู้เลี้ยงดูเด็ก

2) การประเมินภายนอก ให้เป็นไปตามข้อ
กำหนดของหน่วยงานที่รับผิดชอบงานพัฒนาเด็กปฐมวัย

9.1.3 การประเมินผลการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดให้มีการประเมินผล
การดำเนินงานเพื่อประกอบการขออนุญาตจัดตั้ง หลังการได้รับ
อนุญาตจัดตั้ง และการขอต่อใบอนุญาตจัดตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็ก
ดังนี้

1) การจัดการอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และ
อนามัยสิ่งแวดล้อม

2) การบริหารจัดการการเงินและบุคลากร

3) การบริหารและจัดบริการพัฒนาเด็ก

4) การกำกับ ติดตาม ดูแลจากเจ้าของกิจการ หรือผู้ดำเนินการภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

5) การกำกับ ติดตาม ดูแลจากผู้เกี่ยวข้อง ภายนอก จากแหล่งอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่

6) การจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน เกี่ยวกับการดำเนินงานทุก ๆ ด้าน ปีละ 1 ครั้ง

9.2 การให้คำปรึกษาแนะนำ

9.2.1 จัดประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9.2.2 ออกตรวจเยี่ยมสถานรับเลี้ยงเด็ก และให้คำปรึกษา แนะนำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อปฏิบัติสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ที่มีการดำเนินงานก่อนมาตรฐานฉบับนี้ประกาศใช้

ส่งเสริมสนับสนุนสถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีให้สามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานในระยะเวลาที่เหมาะสม ในกรณีที่สถานรับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีมีเด็กจำนวนไม่ถึง 6 คน ควรแจ้งชื่อเพื่อขอขึ้นทะเบียน ส่วนกลางที่ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาเด็ก กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์ โทรศัพท์ 0 2246 8656 และ 0 2245 6397 สำหรับส่วนภูมิภาคที่สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดที่จัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และการสำรวจข้อมูล

มาตรฐานสถานฝึกอบรม/
การจัดการฝึกอบรม
ผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี
ทั้งรัฐและเอกชน

มาตรฐานสถานฝึกอบรม/
การจัดการฝึกอบรมผู้เลี้ยงดูเด็ก
อายุต่ำกว่า 3 ปี ทั้งรัฐและเอกชน

สถานศึกษาเอกชน/สถานฝึกอบรมผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีมาตรฐาน
หมายถึง สถานศึกษาที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ
การศึกษา เอกชน หรือสถานศึกษา/สถานฝึกอบรมที่จัดตั้งโดยหน่วย
ราชการ สถานศึกษา/สถานฝึกอบรมดังกล่าวต้องจัดให้มีระบบการ
ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
โดยมีองค์ประกอบและรายละเอียด ดังนี้

1. สถานที่
2. การบริหารและการจัดการ
3. บุคลากร
4. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน และทรัพยากรเพื่อการบริหาร
จัดการ
5. หลักสูตร

1. สถานที่

- 1) อาคารเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ แสงสว่างพอเพียง อากาศถ่ายเทสะดวก
- 2) มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมกับการใช้งาน
- 3) มีการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ
- 4) รายละเอียดลักษณะสถานที่เป็นไปตามเกณฑ์การจัดตั้งของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2. การบริหารและการจัดการ

- 1) มีโครงสร้างการบริหาร ปรัชญา นโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน รวมทั้งการกำหนดวิธีปฏิบัติแต่ละเรื่องที่ชัดเจนด้วย
- 2) มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน
- 3) มีแผนพัฒนาโรงเรียนตามช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม
- 4) มีการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม
- 5) มีแผนงาน ตรวจสอบ ประเมินผล กำหนดตัวชี้วัด และรายงาน คุณภาพภายในที่ชัดเจนต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน พร้อมทั้งมีแผนการปรับปรุงคุณภาพที่ทุกฝ่าย เข้าใจและปฏิบัติตามได้
- 6) มีรายงานสถานภาพภายในโรงเรียนเป็นรายงานประจำปี และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

3. บุคลากร

- 1) ถ้าเป็นสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต (ผู้จัดตั้ง) และบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด
- 2) ผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 3) ครูหรือผู้ฝึกอบรมมีวุฒิปริญญาตรีด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือเทียบเท่า หรือในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย และมีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี อย่างน้อย 1 ปี ในกรณีที่ไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กให้มาเป็นผู้ช่วยครูก่อน
- 4) ครูหรือผู้ฝึกอบรมเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และเจตคติที่ดีต่อเด็ก รวมทั้งมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี
- 5) ครูต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณ เหมาะสมกับอาชีพครู
- 6) บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้และความสามารถสอดคล้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย
- 7) บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

4. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน และทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการ

- 1) มีอุปกรณ์สำนักงานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ เพื่อการบริหารจัดการและการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
- 2) มีมุมหนังสือ เอกสาร ตำรา บริการทั้งครูและผู้เรียน
- 3) มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมมีคุณภาพและเพียงพอ

- 4) มีระบบการจัดหาและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ
- 5) มีการบริการและส่งเสริมการใช้อย่างทั่วถึง
- 6) ส่งเสริมให้มีการค้นคว้า แสวงหา ทดลองให้มีความก้าวหน้าในการเรียนการสอน
- 7) ส่งเสริมให้มีระบบข้อมูล และการจัดเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารจัดการ
- 8) ระดมความคิดและทรัพยากรจากภายนอกสถานศึกษา อาทิ ชุมชน เพื่อใช้ประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน
- 9) ในภาคฝึกปฏิบัติต้องมีสถานฝึกงานหรือเครือข่ายฝึกงาน ซึ่งผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิบัติจริง

5. หลักสูตร

หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีหลายหลักสูตร เช่น 210 ชั่วโมง 420 ชั่วโมง 840 ชั่วโมง ซึ่งจัดโดยหน่วยงานของราชการและเอกชน รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก อย่างไรก็ตาม หลักสูตรที่จัดอยู่ในขณะนี้ควรมีหลักสูตรมาตรฐานแกนหลักสำหรับผู้เรียนอายุต่ำกว่า 3 ปี ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาอบรม 210 ชั่วโมง รวมอยู่ด้วย รายละเอียดของหลักสูตรมาตรฐานแกนหลักฯ ปรากฏในหน้า (39-46)

หลักสูตรมาตรฐาน
แกนหลักสำหรับผู้เลี้ยงดูเด็ก
อายุต่ำกว่า 3 ปี

หลักสูตรมาตรฐานแกนหลัก สำหรับผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

1. ชื่อหลักสูตร หลักสูตรมาตรฐานแกนหลักสำหรับผู้เลี้ยงดู เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

2. หลักการ

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และเป็นอนาคตของประเทศ การเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะในช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง 3 ปี เด็กปฐมวัยควรได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง และตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสม เพื่อจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ และหากเด็กได้รับการเลี้ยงดูโดยครอบครัวจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

ในสภาพสังคมปัจจุบัน ครอบครัวมีความจำเป็น พ่อแม่ส่วนหนึ่งไม่สามารถเลี้ยงดูได้ด้วยตนเอง ต้องนำไปฝากไว้กับสถานรับเลี้ยงเด็กต่าง ๆ โดยมีบุคคลที่ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งแต่ละคนจะมีคุณภาพแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดีถูกต้องตามหลักวิชาการและพัฒนาการ ผู้เลี้ยงดูเด็กนอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความรักเด็กแล้ว จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการ

เลี้ยงดูเด็กตามหลักสูตรที่กำหนด ก่อนที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดูเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น ๆ ดังนั้น การกำหนดหลักสูตรที่ใช้ในการอบรมผู้ที่จะไปทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดูเด็กจำเป็นต้องเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐาน เพื่อให้ผู้ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเด็กให้เติบโตตามศักยภาพของเด็ก

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อพัฒนาคุณลักษณะผู้เลี้ยงดูเด็กให้เหมาะสมในการเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กที่ดี มีคุณภาพ และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง

3.2 เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติที่ดีในการอบรมผู้เลี้ยงดูเด็ก และจัดกิจกรรมในการพัฒนาเด็กให้เหมาะสมตามวัย

3.3 เพื่อพัฒนาให้มีทักษะในการประสานกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาเด็กให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง

3.4 เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

3.5 เพื่อให้ผู้เลี้ยงดูเด็กนำความรู้และทักษะที่ถูกต้องไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. คุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม

4.1 ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 15 ปีบริบูรณ์

4.2 มีพื้นฐานความรู้อย่างน้อย จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี หรือมีประสบการณ์การเลี้ยงดูเด็กอย่างน้อย 3 ปี และเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

4.3 เป็นผู้ที่มีจิตใจรักเด็กและมีเจตคติที่ดีต่อเด็ก

4.4 ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

4.5 ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

4.6 ไม่เป็นผู้เคยต้องได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาให้ถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

4.7 มีสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ และมีใบรับรองแพทย์ระบุว่าปราศจากโรคติดต่อที่ร้ายแรงและไม่มีอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ

4.8 มีระดับวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสม มีความเป็นผู้ใหญ่เพียงพอ มีความตั้งใจที่จะเลี้ยงดูเด็ก ที่จะเอื้ออำนวยต่อการทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม

5. ระยะเวลาอบรม

ใช้ระยะเวลาอบรม 210 ชั่วโมง (6 สัปดาห์)

6. ขอบเขตเนื้อหาวิชาและกิจกรรม

6.1 ด้านวิชาการ (126 ชม.)

1) บทบาทของผู้เลี้ยงดูเด็กและการพัฒนาเด็ก (3 ชม.)

เรียนรู้ความสำคัญและบทบาทของผู้เลี้ยงดูเด็ก แนวทางการพัฒนาเจตคติ จริยธรรม คุณธรรม บุคลิกภาพของตนในการปฏิบัติหน้าที่ และสุขปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรมแก่เด็กช่วงอายุ 0-3 ปี ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องให้ความสำคัญกับเด็กช่วงวัยดังกล่าวที่สมควรจะมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การจัดกิจกรรมต้องยึดเด็กเป็นสำคัญ

2) ทักษะการสื่อสารและการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน (3 ชม.)

เรียนรู้และฝึกปฏิบัติเทคนิคการสื่อสาร การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การทำงานเป็นทีม การประสานงานที่ดีกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเป็น ภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ 2 ชั่วโมง

3) หลักการดูแลและทักษะการเลี้ยงดูเด็ก (11 ชม.)

เรียนรู้การดูแลสุขภาพอนามัย การทำความสะอาด ร่างกายเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี อย่างเหมาะสมตามวัย การจัดเตรียม และการรักษาความสะอาดที่นอน ของใช้ ของเล่น สถานที่เล่น การอุ้ม เด็กแต่ละวัยอย่างปลอดภัยและเหมาะสม (2 ชม.)

ฝึกปฏิบัติการทำความสะอาดส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เด็ก การอุ้มเด็กเล็ก (9 ชม.)

4) การเติบโต พัฒนาการเด็กและจิตวิทยาในการเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งวิธีการสังเกตเด็ก (28 ชม.)

เรียนรู้ความหมาย ความสำคัญของการเจริญเติบโต พัฒนาการ 4 ด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคม ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต พัฒนาการ จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก จิตวิทยาการดูแลเด็ก การฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง การให้เด็กได้มี โอกาสแสดงออกและมีส่วนร่วม การสร้างวินัย คุณธรรมสำหรับเด็ก ปัญหาพฤติกรรมที่พบบ่อยในเด็กแต่ละวัย รวมทั้งการป้องกัน การ แก้ไข สภาพปัญหาทางสังคมที่พบบ่อย การปกป้องคุ้มครองเด็กที่มี ลักษณะพิเศษต่าง ๆ อาทิ เด็กที่ถูกทำร้าย ทารุณจากทางบ้าน เด็กที่

ถูกทอดทิ้ง กำพรว้า เด็กติดเชื้อเอดส์ การประเมินการเจริญเติบโต พัฒนาการ การบันทึกรายงาน (12 ชม.)

ฝึกปฏิบัติการประเมินการเจริญเติบโต และพัฒนาการ เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี วิธีการบันทึก ข้อสังเกตเกี่ยวกับเด็ก การแปลผล การบันทึก การรายงาน (16 ชม.)

5) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับเด็ก (35 ชม.)

เรียนรู้ความสำคัญและวิธีการจัดกิจกรรมประจำวัน การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์เรียนรู้ของเด็ก และส่งเสริม พัฒนาการโดยการเล่น การเคลื่อนไหว ของเล่นตามวัย เพลง หนังสือนิทาน บทเพลงกล่อมเด็ก (10 ชม.)

ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนกิจกรรมประจำวัน การจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้ กิจกรรมเด็กแต่ละวัย การประดิษฐ์ของเล่น การเล่นนิทาน การจัดมุมเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ เทคนิคการเล่นนิทาน (25 ชม.)

6) การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็ก (20 ชม.)

เรียนรู้หลักการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การให้ ภูมิคุ้มกันโรค โรคที่พบบ่อยในเด็ก การป้องกัน การดูแลเด็กเมื่อเจ็บป่วย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาและการใช้ยา ในเด็ก การดูแลสุขภาพปากและฟัน การสร้างและฝึกเด็กให้มี พฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง (8 ชม.)

ฝึกปฏิบัติการประเมินสุขภาพเด็ก การดูแลเด็กเมื่อ เจ็บป่วย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การสร้างและการฝึกเด็กให้มี พฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง (12 ชม.)

7) โภชนาการสำหรับเด็ก (16 ชม.)

เรียนรู้หลักโภชนาการสำหรับเด็ก นมแม่ ประโยชน์และการให้คำแนะนำการเลี้ยงดูด้วยนมแม่ นมผสมและการเตรียมอาหารที่เหมาะสม การให้อาหารสำหรับเด็กแต่ละวัย การรักษาความสะอาดของอุปกรณ์การประกอบอาหาร การเลือกซื้อ การเตรียม การปรุงอย่างสงวนคุณค่าของอาหาร การจัดเก็บ การประเมินภาวะโภชนาการ การแปลผลอาการของโรคขาดสารอาหารที่พบบ่อยและการแก้ไขเบื้องต้น พฤติกรรมการเบี่ยงเบนอาหารของเด็กและการแก้ไข (6 ชม.)

ฝึกปฏิบัติการเตรียมนม การเตรียมอาหารสำหรับเด็ก การวางแผนจัดอาหารสำหรับเด็กใน 1 สัปดาห์ การประเมินภาวะโภชนาการ (10 ชม.)

8) มาตรการความปลอดภัย การแก้ไขปัญหาฉุกเฉิน (5 ชม.)

เรียนรู้ลักษณะปัญหาฉุกเฉิน อุบัติเหตุและอันตรายที่พบบ่อยในเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี สาเหตุ การป้องกัน การช่วยเหลือ การแก้ปัญหา วัสดุและของเล่นที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก

9) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (5 ชม.)

เรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายแรงงาน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (การอยู่รอด การปกป้องคุ้มครอง การพัฒนาและการมีส่วนร่วมของเด็ก)

6.2 ด้านทักษะกิจกรรม (84 ชม.)

- 1) การฝึกปฏิบัติการเลี้ยงดูเด็กในสถานประกอบการ (70 ชม.)
- 2) การศึกษาดูงาน (14 ชม.)

7. วิธีการอบรม

การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง การใช้สื่อต่าง ๆ การอภิปราย การสาธิต และการบรรยาย

8. การประเมินผล

- 8.1 ต้องมีเวลาเข้าอบรมไม่น้อยกว่า 80 %
- 8.2 ประเมินผลรายวิชา
- 8.3 ทดสอบก่อนและหลังการอบรม
- 8.4 ประเมินผลหลังการอบรม ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยใช้เกณฑ์การผ่าน 80%

9. วุฒิบัตร

ชื่อวุฒิบัตร : วุฒิบัตรหลักสูตรมาตรฐานแกนหลักสำหรับผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

10. หน่วยงานที่อนุญาตให้จัดอบรมตามหลักสูตร

- 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

- 2) กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
- 3) กรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

11. ข้อสังเกต

- 1) หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตร 210 ชั่วโมงที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำ เป็นหลักสูตรแกนหลักที่ใช้ในการฝึกอบรมผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี
- 2) หลักสูตรอื่นใดที่มีจำนวนชั่วโมงมากกว่า 210 ชั่วโมง จะต้องจัดให้มีเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมาตรฐานแกนหลัก 210 ชั่วโมงรวมอยู่ด้วย
- 3) หลักสูตรนี้เป็นพื้นฐานสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปถึงหลักสูตรประกาศนียบัตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนหรือหลักสูตรระดับ ปวช. ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ภาคผนวก

**หน่วยงานที่จัดอบรม/เปิดสอน หลักสูตรการอบรมผู้เลี้ยงดูเด็ก/
หลักสูตรการดูแลเด็กเล็ก มีดังนี้**

1. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
 - 1) กรมประชาสงเคราะห์ (กองสงเคราะห์เด็กและบุคคล
วัยรุ่น, กองสัมมาอาชีพสงเคราะห์)
 - 2) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
2. กระทรวงสาธารณสุข
 - 1) กรมอนามัย
3. กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1) กรมการศึกษานอกโรงเรียน
 - 2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (กองส่งเสริม
การศึกษานอกระบบ)

สำหรับระยะเวลาการอบรมของหลักสูตรการดูแลเด็กเล็กที่
แต่ละหน่วยงานที่มีการดำเนินงานในปัจจุบันเป็นดังนี้

หน่วยงาน	ชื่อหลักสูตร	ระยะเวลาอบรม
1. กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมประชาสงเคราะห์ - กองสงเคราะห์เด็ก และบุคคลวัยรุ่น - กองสัมมาอาชีพ - สงเคราะห์ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	การฝึกอบรมผู้เลี้ยงดูเด็ก ก่อนประจำการ ผู้ดูแลผู้สูงอายุและเด็ก การฝึกเตรียมเข้าทำงาน สาขาผู้ดูแลเด็ก	210 ชั่วโมง 720 ชั่วโมง (24 สัปดาห์) 480 ชั่วโมง (3 เดือน)
2. กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย	การอบรมผู้ดูแลเด็กและ พัฒนาเด็ก (แรกเกิดถึง 3 ปี)	210 ชั่วโมง (6 สัปดาห์)
3. กระทรวงศึกษาธิการ กรมการศึกษานอก- โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน - กองส่งเสริมการศึกษานอกระบบ	หลักสูตรการศึกษานอก- โรงเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการ ดูแลเด็กและผู้สูงอายุ การดูแลเด็กเล็ก การดูแลเด็กเล็กและผู้สูงอายุ การพัฒนาเด็กปฐมวัย	ไม่น้อยกว่า 3 ปี (จำนวน 106 หน่วยกิต) 420 ชั่วโมง 840 ชั่วโมง 840 ชั่วโมง

ร่าง แนวการจัดหลักสูตรสำหรับฝึกอบรมวิทยากร (Training of the trainers)

หลักการและเหตุผล

วิทยากรที่ทำหน้าที่ฝึกอบรมผู้เลี้ยงดูเด็กควรมีโอกาสได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทั้งด้านความรู้และทักษะในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเด็กอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เป็นลักษณะหลักสูตรสั้น ๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องปัญหาและความต้องการของเด็กในสังคมไทย ทั้งนี้เพราะการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย 0-3 ปี มีความสำคัญ เนื่องจากการปูพื้นฐานชีวิตของเด็กแต่ละคนที่จะเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศชาติต่อไป ดังนั้นวิทยากรควรเป็นบุคคลที่เฝ้าหาความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะเหล่านี้แก่ผู้เลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิทยากร คือ ผู้ที่แสวงหาการพัฒนาที่ต้องการก้าวไปข้างหน้าก่อนสองก้าว เพื่อให้ผู้อื่นก้าวตามได้หนึ่งก้าว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้วิทยากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสถานการณ์เด็กปฐมวัยในสังคมไทยและสามารถจัดการฝึกอบรม ผู้เลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. เพื่อให้วิทยากรได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เกี่ยวข้องกับการเด็กปฐมวัย

3. เพื่อกระตุ้นให้วิทยากรมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นมืออาชีพ

4. เพื่อให้วิทยากรสามารถช่วยสร้างจิตสำนึกและสร้างความรู้ภาคภูมิใจในภาระหน้าที่และบทบาทของผู้เลี้ยงดูเด็ก ซึ่งเปรียบเสมือนพ่อแม่ที่สองของเด็ก

5. เพื่อให้วิทยากรมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ค่านิยม เจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เลี้ยงดูเด็ก

6. เพื่อเสริมสร้างวิทยากรให้สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางได้

ลักษณะการฝึกอบรม

การฝึกอบรมวิทยากรแกนหลักสามารถจัดได้เองในสถานฝึกอบรมหรือสถานประกอบการ โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ในเชิงลึกในหัวข้อต่าง ๆ ตามความต้องการ หรือการหาความรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดโดยองค์กรภายนอก ใช้เวลาอบรมตามความเหมาะสม วิธีการอบรม ควรใช้สื่อ การอภิปรายหรือใช้วิธีการอื่น ๆ ที่เป็นนวัตกรรม การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ การศึกษาดูงานนอกสถานที่และการบรรยาย

ข้อเสนอหัวข้อการฝึกอบรม

ให้ศึกษาความต้องการของวิทยากร (Training needs) และกำหนดหัวข้อต่าง ๆ เช่น

1. แหล่งความรู้ต่าง ๆ และงานวิจัยใหม่ ๆ ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย
 2. สถานการณ์และปัญหาของเด็กปฐมวัยในสังคมไทยรวมทั้งทางเลือก ทางรอดของเด็ก
 3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ อนุสัญญาสิทธิเด็ก พระราชบัญญัติสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก พ.ศ.
 4. เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ และวิธีการเลี้ยงดูเด็กด้านต่าง ๆ
 5. อื่น ๆ
-

คำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ที่ 12 /2544
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กและ
มาตรฐานผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กและผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยอายุต่ำกว่า 3 ปี มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาปฐมวัยตามแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสบผลสำเร็จ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กปฐมวัยและประเทศชาติ จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานสถานรับเลี้ยงเด็กและมาตรฐานผู้เลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ประกอบด้วย

1. ดร.สายสุรี จุติกุล ประธานคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาสถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
2. นางวิสา เบ็ญจะมโน คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น
กรมประชาสงเคราะห์
3. นางอ้อมพร นิตยสุทธิ คณะทำงาน
ผู้อำนวยการกองสัมมาอาชีวะสงเคราะห์
กรมประชาสงเคราะห์
4. แพทย์หญิงนิพรรณพร...

12. นางสาวสุชจรี ว่องเดชากุล คณะทำงาน
นักวิชาการสาธารณสุข 7
สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
13. นางวัฒนา ตาลานนท์ คณะทำงาน
หัวหน้าฝ่ายอนามัยชุมชน กองส่งเสริมสุขภาพ
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
14. นางศิริกาญจน์ กุลดิกลสัมพันธ์ คณะทำงาน
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาสังคม กองการพัฒนาชุมชน
สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร
15. นางรุ่งกานดา พงศ์ธรกุลพานิช คณะทำงาน
นักสังคมสงเคราะห์ 6 กองสังคมสงเคราะห์
สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร
16. นางสาวเนย์ พันธ์สรณ์ คณะทำงาน
นักวิชาการศึกษา 7 ว. กองส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
17. นางสาวก้านทิพย์ ชาติวงศ์ คณะทำงาน
นักวิชาการศึกษา 7 ว. กองโรงเรียนอาชีวศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
18. นางสุธาทิพ รัชชยพงษ์ คณะทำงาน
กรรมการมูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม
มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม
19. นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป คณะทำงาน
กรรมการผู้จัดการสถาบันสวัสดิการและ
พัฒนาการเด็ก มูลนิธิเด็ก
20. นางสาวสายรุ้ง รักษาชอบ คณะทำงาน
หัวหน้าฝ่ายการศึกษา มูลนิธิดวงประทีป
21. นายแพทย์ธนวรรตน์...

สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (สศป.)

ที่ปรึกษา

ดร.รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ดร.สายสุรี จุติกุล ที่ปรึกษาสถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษา
สำหรับเด็กปฐมวัย

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (สศป.)

ข้าราชการสถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์	ผู้อำนวยการ สศป.
นางอรุณศรี ละอองแก้ว	นักวิชาการศึกษา สศป.
นางจันทิมา พงษ์สมาน	นักวิชาการศึกษา สศป.
นางสาวสมพร พรหมดี	นักวิชาการศึกษา สศป.
นางสาวจิรา วงศ์เหลือง	เจ้าพนักงานสถิติ สศป.

หากท่านต้องการเอกสารฉบับนี้ สามารถ Download
ได้จาก Website : <http://www.onec.go.th>